

KEHELY

Szentendrei Református Hírlevél

Indul a konfirmáció!

Minden évben izgalommal készülünk a konfirmáció kezdetére. Ilyenkor válhat valóra a fogadalom, amit a szülők és keresztszülők gyermekük keresztelésekor a templomban, Isten és a gyülekezet színe előtt tettek: *"Ígérem, hogy gyermekemet úgy nevelem és neveltetem, hogy az Atya, Fiú, Szentlélek Istenbe vetett hitéről egykor majd maga is önként vallást tehessen a gyülekezet színe előtt, a konfirmáció alkalmával."*

Időközben azonban sokan elköltöztek már kereszteléskori lakóhelyükről, és bár a konfirmáció kezdete előtt minden családot felkeresünk, az egykor megkeresztelt ifjaknak csak egy részét találjuk meg. Sajnos, még olyan is akad, szerencsére nem túl sok, ahol a szülők, elfeledve egykori szent fogadalmukat (amit önként tettek), nem állnak gyermekük keresztyén hitben való nevelésének, tanításának ügye mögé, hanem mintegy "odadobva a gyepőt" 12 éves gyermeküknek, tőle várják, döntse el ő maga, akar-e egyáltalán hitünk örökségéről tanulni vagy sem. (Más dolgokban, például, hogy járjon-e a gyermekük iskolába, vagy kimenjen-e mezítláb télen a havas udvarra, nem ilyen megengedők.)

Sokan szeretnének azonban gyermekük kezébe életre szóló, biztos útmutatást adni, még azok közül is, akiknek ez

valami miatt maguknak nem adatott meg gyermekkorukban. Évről-évre 20-25 ifjú tanul egy csoportban, így a két évfolyamban együtt mintegy ötven gyermeket részeltethetünk konfirmációi oktatásban. A konfirmációi előkészítés két éves, ami hatodik osztályosoknak kezdődik és minden évben októbertől a következő év áprilisig tart. Az első évesek a legfontosabb bibliai alapokkal, a második évesek pedig hitünk tételeivel és az ige erkölcsi alapvetésével ismerkednek meg. Tanulmányaik végén számot adnak a tanultakról és fogadalmat téve megerősítő áldásban részesülnek, amit az első úrvacsoravétel követ.

Idén október 1-jén vasárnap du. 3 órakor tartunk konfirmáció kezdő szeretetvendégséget, amelyre szeretettel várjuk a hatodikos vagy annál idősebb, konfirmációra jelentkező ifjakat szüleikkel együtt. Ezen tartunk óramegbeszélést és tudatjuk a

szülőkkel és gyermekekkel a tudnivalókat. Összejövetelünkhöz közös teázás is tartozik, ezért szívesen fogadjuk, ha az asztalok megterítéséhez egy-egy tányér süteménnyel hozzájárulnak a résztvevő családok.

Minden konfirmáns korú ifjat (a tavalyi első éveseket is, akik idén már másodévesek) szüleivel együtt nagy szeretettel várunk!

dr. P. Tóth Béla
lelkipásztor

Konfirmáció Szentendrén 1942-ben, középen Vajda István lelkipásztor

Babits Mihály:

Ballada Írisz fátyoláról

Megjön a tavasz tarkasága:
fehér pöttyök és piros pontok,
virágos fák, tavaszi gondok,
tavaszi sírok ciprusága,
fehér virág hull barna sárba,
szelet mond az alkonyi pír is,
halálvágy száll a bús múzsákba,
mikor
zöld köntösét cifrázza Írisz.

S megjön a nyárnak tarkasága:
poros utak, száraz porondok,
a kertkarókon piros gombok,

ezüst zápor piros rózsákra,
piros pipacs hullós virága;
minden virág lehull, ha nyíl is,
hajlós rozs érik a kaszákra,
mikor
meleg szemét kinyitja Írisz.

S megjön az ősznek tarkasága:
aranyos lombok, piros lombok,
gyümölcsös berkek, hangos dombok,
sápadt levelek ordas ága,
avarok zörgő pusztasága;
a kósza szél kacag is, sír is:
mikor
felhős fátyolát tépi Írisz.

Herceg! hátha megjön a tél is?
Lesz fehérsége, barnasága,
lesz jégvirágos tarkasága,
mikor
fehér gyászát felölti Írisz.

"Bölcsse teszek téged és megtanítalak az útra, amelyen jársz, szemelimmel tanácsollak téged."

(Zsolt. 32,8)

Közlemény

Az éves egyházfenntartói járuléainkat, melyek befizetése feltétele egyháztagságunknak, minden év november 15-ig várjuk a gondnoknál vagy a lelkesi hivatalban. Akik eddig az időpontig nem fizették be személyesen, azoknak decemberben csekket küldünk. Az egyházfenntartói járulék mértéke önkéntes, de Zsinatunk határozata szerint mindenki legalább éves jövedelmének 1%-át vegye alapul annak meghatározásakor. Köszönjük minden testvérünk támogató szeretetét!

Az 1956-os forradalom 50 éves évfordulójához

Halottak, sebesültek, megnyomorítottak, országukból idegen földre űzöttek. Rájuk emlékezünk, a szenvedőkre. Akik történelmet írtak kiállásukkal, és akik sorsába nagyon is beleírt a történelem. Elvi eszmefuttatás és nagy ívű történelem-filozófia helyett álljon itt gyülekezetünk egy tagjának személyes emlékezése arról, neki mit hozott 1956. E megrázó sorokból kiviláglik, milyen volt az a kor, mi ellen is próbálta meg felemelni a fejét a nemzet. A forradalom elbukott ugyan, ami a közvetlen, politikai eredményességét illeti, de mégis győzött, mert a világ népei körében "a magyar név újra szép lett". Fejünk meghajtsával, mégis büszkén emlékezünk az 1956-os forradalomra és szabadságharcra.

Egy epizód az életemből

A forradalom leverése után abban a helységben, ahol akkor éltem, berendelték a rendőrségre. Nem sejtettem miért, milyen nagy vétséget követtem el. Volt ugyan egy összejövetel, ahol költő barátom hazafias, nem lázító beszéde után elmondtam a saját költeményemet, és ennek lett a reakciója, hogy pufajkába bújtatott verőlegények fogadtak a rendőrség parancsnoki szobájában. Az íróasztal mögül négyen nézték végig, amikor bevezeték egy ideig pofoztak és utána egy óra hosszáig gumibottal feketésre verték a testemet. Egy idő után elszibbadtam és háromszor kaptam egy vödör vizet a fejemre. Láttam a kéjt a rendőrpapancsnok arcán, miközben teljes tudattal éltem át a számomra elképzelhetetlen megpróbáltatást. Amikor megelégteltem az ütlegetést, kidobtak az utcára. Sikerült hazavánszorognom. Az emberek az ablakból nézték, mert nem mertek az utcára menni, a rendőrséggel szemben lévő borbély üzletből azonban sok mindent láttak.

Két hétig nyomtam az ágyat. Csodálkozott is az orvos, mert pályafutása során még nem találkozott ilyen félig agyonvert emberrel. Testi fájdalmamat enyhítette, hogy a "listán" következőknek már nem kellett hasonló eseményt megélnie, mert a velem történtek miatt a verést, sok igaz ember lezadása miatt, betiltották.

Én nem keseredtem el, mert tudtam, hogy velem van az Isten és szerető családom. Felépültem, de még ma is felélednek bennem a szomorú emlékek, amikor Beethoven Egmont-nyitányát halom. Eszembe jut költő barátom, aki harminc évvel idősebb volt nálam. Neki eltört a gerince a súlyos verés nyomán. Mégis, az volt a legnagyobb fájdalma, hogy - amint mondta - "magyar verte a magyart". Verseskötetében több helyen felbukkan 1956 emléke, és az életét átfogó hazafiság és emberszeretet. Nem voltunk forradalmárok, csak felidéződött bennünk hazánk függetlenségének a történelmi helyzet által felkínált lehetősége.

Évtizedeken át kísért 1956 következménye. Szívem fájdalmát fokozta, hogy velem együtt családom is megszenvedte, míg végre a rendszerváltás véget vetett a bennünket mindenhol elkísérő káderlapok minősítő szerepének. Tudom, az enyém csak szolid történet ahhoz képest, ami a bebörtönzött vagy kivégzett honfitársaimmal történt.

Versemet - mint bűnöm bizonyítékát - közzéteszem. Hála Istennek élek, és boldog vagyok, hogy itt, a szentendrei gyülekezet tagjaként, családommal együtt megérhettem a szabadságot, és a hit gyakorlásának igazi örömét. Isten áldását kérem gyülekezetünkre, városunkra, hazánk népére és arra, hogy a következő generációk hitben és krisztusi szeretetben nőhessenek fel.

Petőfi szellemében

(melyért sokáig nyűttem az ágyat)

Magyar égen kel fel a Nap,
A hősi múlt ránk integet,
Bokréta legyünk vagy kalap?
Halált vagy szabad életet!

Ótágú csillag-ragyogás,
alatta sírva nyög a szolga,
mögötte szurony, és sírt ás
a Joghöz odát dadogva.

Kapott földjén sötét árnyként
nyugszik a beszolgáltatás,
kölcsonnel jegyzi a békét,
társa a kiábrándulás!

Lelkét felőrli a rendszer,
gumibot végén igazság-
osztást érezhet ezerszer,
csak Istenhez küldhet imát!

Csendben hallgat ez a világ,
Tankok nyomán hull a vérünk,
Minket újra lehúz az ág,
A vörös máglyán elégünk!

Sokszor felkelt már a napunk!
Láttunk boldogabb éveket,
Szolgaság helyett meghalunk,
Vagy szerzünk szabad életet!

Dávid és Góliát harcát
Testvér, te soha ne feledd,
Fogd az igazság zászlaját!
Halált, vagy szabad életet!

1956 október

-o-e-

Istentiszteleti és egyéb alkalmaink

Gyülekezeti istentisztelet: vasárnap de. 8 és 10 órakor

Gyermek istentisztelet (és megőrzés 3 éves kortól):

vasárnap de. 10 órakor

Bibliaóra: hó első kedde este 8 órakor

Asszonykör: hó első péntek du. 5 órakor

Baba-mama kör: kéthetente péntek de. 9 órakor

Középiskolás bibliakör: pénteken du. 6 órakor

Felnőtt konfirmációi óra: szerdán 8 órakor

Konfirmációi óra I. éveseknek: okt. 1 után hirdetjük

II. éveseknek : okt. 1 után hirdetjük

Énekkari próba: vasárnap de. 9 órakor

Ref. Gimnazisták áhítata: hétfőn reggel 8 és 9 órakor

a templomban

Úrvacsorai bűnbánati alkalmak: karácsony és húsvét egész

héten, többi ünnepek előtt szerdától péntekig este 7 órakor

Adventi hangversenyek: a négy adventi vasárnapon

de. 11 órakor

Hittanórák: központi iskolák 3-5.oszt.: csütörtök 3 órakor,

1-2.oszt.: csüt. 4 órakor

Barcsay Iskolában: kedden 3/4 3-kor,

Izbégi Iskolában: szerdán 3-kor

"Ő megsebez, de be is kötöz, összezúz, de kezei meg is gyógyítanak. Hat bajodból megszabadít, és a hetedikben sem illet veszedelem téged."

(Jób 5,18-19)

**Csapongó csent gondolatok, mint gyöngyházfényű
tükörcserepek, a Szentendrei Református Gimnáziumért és
Kollégiumért Egyesület ez év júniusi erdélyi kirándulásáról**

"Erdélyt Erdélyből értsük meg és ne a saját frázisainkon át"
(Áprily Lajos: Levél Ravasz Lászlónak)

Köszönöm, hogy részt vehettem ezen a kiránduláson, s erőm
szerént mutogathattam szűkebb hazámat. Alábbi gyöngyszem-
cserepek csak felvillantják az egészet - ne is várjunk a cserepektől
többet. De a visszatükröztetés ettől még hű mása lehet az élmény
valódiságának. Bizom benne.

Parajd

Halálpatak

*"Parajd felett van egy patak
a Küküllő-ágba szakad,
vele összeölelkezik,
Halál-patak, így nevezik."*(Áprily Lajos)

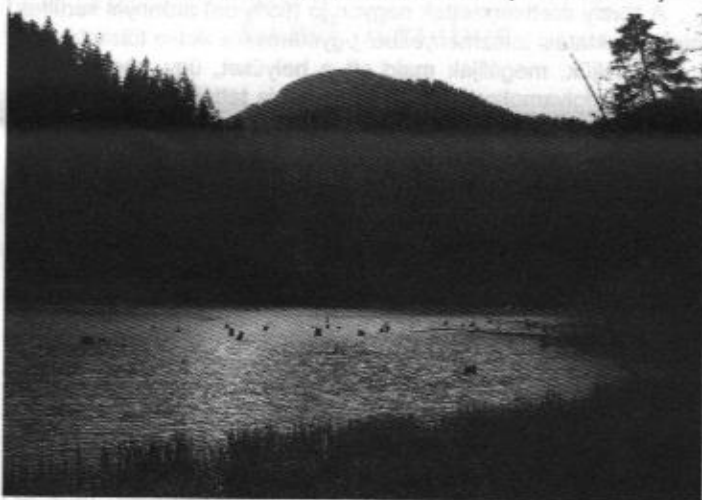
Székelyudvarhely -A Vándor székely szobra előtt

A bujdosó imája

*"Uram, ki fönt az égben
lakozol a fényességben,
gyűjtsd föl szent tüzedet
az emberek szívében."* (Wass Albert)

Gyilkostó s Békás-szoros

*"Nagyobbszerű tüneményt talán igen, de szebbet, vonzóbbat
bizonytalán nem rejtenek a havasok keblökben."* (Orbán Balázs)

Marosvásárhely

*"Marasztalá a város sárkezével,
De békületlen, roppant szellemével
Ott boldogolt a csillagok felett."*
(Székely János: Bolyai hagyatéka)

Csíksomlyó

*"Jönnek a békések, az égre néznek,
elől vonul legény és lobogó,
s telítődő, s kórusban száll az ének:
minket biztosan lát a Fennvaló"*
(Lászlóffy Aladár: Búcsújárók)

Kolozsvár, Házsongárd

*"Mert erősek lesznek. Hatalmasok és magyarok. Az én lábam
nyomát pedig eltemeti a hó, de síromon sohasem lesz korhadt
a feje, de a felém boruló domb virágos lesz mindig, tudom. És
emlegetni fognak engem is, apáimat is az én véreim. Az én
munkámat folytatják ők és az én életem örökkévaló lesz ben-
nük."*
(Kós Károly)

*egy nyelven szól az. mind,
magyarul, románul,
s ki más értené, ha
nem Bartók tanár úr?!"*(Szilágyi Domokos)

*"De hiszen volt egy mozdulata, feléd fordult, mint aki egész
lényével mozdul, felé fordultál, mint aki egész lényével vála-
szol, megölelt, mint aki először ölel, mint aki utoljára ölel,
megölelted, mint aki először ölel, mint aki utoljára ölel.
Mégis csak ennyit mondtam: Szeretlek."* (Hervai Gizella)

*"Én tört kövön és porladó kereszten
Aletta van der Maet nevét kerestem."* (Áprily Lajos)

*"Húnyjon ki két szemem világa,
mikor nem rád tekint,
népem, te szent, te kárhozott, te drága!"* (Dsida Jenő)

Házsongárd s Bánfyhunyad

*"Csak nektek ajánlgatják templomul
Az útszélét s az égbolt sátorát?
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!"*

*Kicsi fehér templomotokba
Most minden erők tömörülnek.
Kicsi fehér templom-padokba
A holtak is mellétek ülnek."*

(Reményik Sándor)

*"Gyöngyeiteket ne hányjátok a dísznők elé, hogy meg ne tapossák
lábaikkal, és fordulván, meg ne szaggassanak titeket"* (Máté: 76)
Szilágyi Domokos a Bartók Amerikában poémájában e gondolatra
építi fel elmélkedései sorát.

Gyöngyeinket viszont bizton csillogtassuk meg, mert itt még e
gyöngyházfényű cserépdarabokból is olvasni tudnak. Reményem
benne.

Kelt 2006-ban,
Az őszi napéjegylenlőség előtt tizenhárom nappal, Utónyár
havában
Kiváló tisztelettel:

Igric (a hitelesség kedvéért Kiss Székely Zoltán)

**"Ímé, boldog ember az, akit Isten
megdorgál: azért a Mindenhatónak
büntetését meg ne utáld!"**

(95.0 11/1)

(Jób 5,17)

Tetőter-beépítés a Gimnáziumban

Két évvel ezelőtt kezdődött a Református Gimnázium tetőtér-beépítése. Először két nyelvi terem és egy osztályterem, majd pedig a könyvtár került kialakításra, ahol a könyvtárosi szobán kívül olvasóterem (ami délelőtt csoportszobaként működik) és jelentős méretű polcos galéria is létrejött. Ez a rész 62 millió Ft-os költséggel készült, amihez 27millió Ft egyházkerületi támogatást kaptunk. Ez az építkezés magába foglalta még a szükséges lépcsőház és folyosó kialakítását is, valamint a majdan létrehozandó kápolna előterének és bejáratának megépítését is. A régi fedélszéket teljesen le kellett bontani és mindenestől új tetőzetet építeni.

Idén folytathattuk a padlástér beépítését, amit Lakatos Dezső egykori presbiterünk végrendeletileg egyházközségünkre testált hagyatéka tett lehetővé. Itt is ki kellett cserélni az egész tetőszerkezetet, és az újonnan épített szarufákat úgy megerősíteni, hogy azok középső dúcolás nélkül elbíráják a tetőzetet. Így lett kialakítható a 480 személy befogadására alkalmas, rendkívül impozáns belső tér, amit mindkét oldalról tetősík- és fülkés ablakzatok világítanak be. Az utcáról a szemlélő ezeket az ablakokat látja, mint az eddigi építményhez képest újdonságot, és a szép új cserepezést. A 37 millió Ft-os beruházás a kialakítandó kápolna, közösségi és konferencia-terem szerkezetkész állapotig való megépítését teszi lehetővé, a teljes belső befejezéshez (burkolatok, fűtés, világítás, berendezés) még további források szükségesek. A tervezést Szuromi Imre építőművész végezte, a kivitelezést az Innoform Kft.

A tető megbontásakor bukkantunk rá, milyen csodálatos is innen a szentendrei panoráma, ezért termvódosítást nyújtunk be, hogy a terem délkeleti végén üvegfalat építhessünk a tervezett cserepezés helyett. Az engedélyeztetési eljárás lefolyásának időtartamára az épület ezen végének befejezése még várat magára, de nagy örömmünk, hogy idáig is eljuthattunk. Ha majd befejezhetjük ezt az építkezést, a gimnázium egész tanulóerege számára együtt tarthatunk itt ünnepeket és istentiszteleteket, amit a 240 ülőhelyes templomunk eddig nem tett lehetővé.

dr. P. Tóth Béla lp.

**"Bízzatok, én vagyok,
ne féljete!"**

(Márk 6,50)

Tanévkezdés a Szentendrei Református Gimnáziumban

Bár a tanév idén is - mint mindig - szeptember 1-jén kezdődött, a Szentendrei Református Gimnázium tanárai már augusztus 21-én nekifogtak az előkészületeknek. A nyitó csendesnapot az iskola hittan tanárainak vezetésével Tahiban, a Sion hegyi lelkészüdvözlőben tartották.

A következő napokon pedagógiai és szakmai műhelyekben értékelték ki az előző tanévet és készítették terveket az újra. Legvégül a tantermek, szertárak, tankönyvek, iratok előkészítése következett, hogy az augusztus 31-én délután évnnyitóra érkező diákokat minden a legnagyobb rendben várja.

A tanári kar létszáma tavaly óta nem változott: továbbra is 36-an vannak. Nyugdíjba vonulások és gyermekszülések miatt ugyan néhányan eltávoztak, de az újak még a nyáron átvették a helyüket.

A 2006/2007. tanévre beiratkozott diákok száma 386. Ez a tavalyi 346-os létszámhoz képest újabb növekedést jelent, ami nem is csoda, hiszen az osztályok száma is 12-ről 13-ra bővült. A 13 osztályterem mellett 3 multimédiás szaktanterem és 4 csoportterem biztosítja a minőségi oktatás feltételeit.

A könyvtár állománya meghaladta a 8000 kötetet, a diákok számítógépes program segítségével választhatják ki azokat a könyveket, amelyeket ki szeretnének kölcsönözni. A gazdag videó és CD tár a tanárok órai munkáját segíti. A második éve működő menza iránt továbbra is nagy az érdeklődés, a tanulók 60%-a kér és kap meleg étkezést naponta az iskolában.

A tavaly érettségizettek nagyon jó (85%-os) aránnyal kerültek be felsőoktatási intézményekbe: egyetemekre illetve főiskolákra.

Reméljük, megállják majd ott a helyüket, úgy, ahogy ezt a korábbi évfolyamokon végzett diákjaink is tették. Közülük sokan visszajárnak, hogy tevékenyen részt vállaljanak az iskola életében: az év eleji gólyatáborban tízen közülük csoportvezetökként segítették a tanárok munkáját. Szükség is volt rájuk, hiszen közel 100 "gólya" (tanulmányait kezdő diák) ismerkedett ott három napon át egymással.

Az iskola demokratikus szervezeteinek (Diákpresbitérium, Szülői Munkaközösség, Iskolaszék) az új tanévre szóló, alakuló gyűlései a közeljövőben lesznek. A szeptember hónap legfontosabb rendezvénye a gólyaaavatás lesz, amit 22-én tartunk a Katonai Főiskola színháztermében.

Reméljük azonban, hogy jövőre, vagy két év múlva a tetőtérben épülő közösségi termünk már olyan állapotban lesz, hogy idehaza ünnepelhetünk. (Erről az építkezésről lapunk más cikkében lehet olvasni az érdeklődőknek.) A gimnázium Igazgató Tanácsa augusztus 30-án ülésezett.

- i - z

REFORMÁTUS HITTANÓRÁK RENDJE

Barcsay Jenő Általános Iskola	kedd 14.45
Izbégyi Általános Iskola	szerda 15.00
Központi iskolák (gyülekezeti terem)	csütörtök 15.00 (3.-5. osztályok) 16.00 (1.-2. osztályok)
Középiskolások bibliaórája és teaház	péntek 18.00-22.00
Gyermek-istentiszteleti alkalom	vasárnap 10.00

CSENDES NAP A GIMNÁZIUMBAN

Szeptember 12-én újból elcsendesedésre hívott a harangszó, de még az iskola csengője is: a tanév kezdetén diákoknak és tanároknak egyaránt fontos, hogy kitűzött céljainkat Isten áldásával, a Tőle kapott erővel végezhessük. Ezért fontos, hogy a szorgalmas, kemény munka közben egyszer-egyszer megálljunk, s a tanórákat a templomban meghallgatott áhítatok, s a tantermekben kis csoportokban folytatott beszélgetések váltsák fel. A tanév első csendesnapja a *"Siker vagy Győzelem?"* címet viselte.

Papp Gábor szentendrei rk. káplán és Cs.Nagy János budakalászi református lelkész tartalmas áhítattal szolgált közöttünk, melyek lényege, hogy a keresztyén ember Krisztusban nyert győzelme minőségileg több, mint a világ nyújtotta siker. A hívó ember harca Krisztus halála és feltámadása által már a győzelem jegyében vívott harc, s bár vannak még tusakodásaink a gonosz ellen, életünk végső győzelme éppúgy, mint mindennapi győzelmeink Krisztus ajándékai számunkra.

Az áhítatokat mély beszélgetések követhették kisebb csoportokra bontottan a gimnáziumban: ki-ki elmondhatta, hogy ő személyesen miként éli meg élete valamely pontján a küzdelmet és miként tapasztalja Megváltónk győzelemre segítő szeretetét. Jó lesz így visszatérnünk a hétköznapi feladatokhoz és megélnünk az ige üzenetét: *"Én fiam erősödjél meg a Krisztus Jézusban való kegyelemben... te azért a munkának terhet hordozzad, mint Jézus Krisztus jó vitéze."*

Kerékpártábor

Célunk idén sem több száz kilométer megtétele volt, nem törtünk ezer méteres csúcsok felé, nem kellett megszakadni a több tíz kilós felszerelések cipelésében. Helyette a balatonfűzfői táborban játszottunk reggeltől estig, strandoltunk -ha lehetett- Almádiiban, részt vettünk a helyi Rendőrség, Tűzoltóság és Polgárőrség csak számunkra szervezett rendkívül színes bemutatóján és KRESZ oktatásán. Persze átruccantunk Tihanyba és Füredre is, volt éjszakai túra (nagy borulásokkal...), pirkadatig nyúló baráti beszélgetés, bobozás kiadós felhőszakadással fűszerezve. Bár az időjárás nem fogadott kegyeibe minket az idei táborban, a résztvevő mintegy 35 fő, azt hiszem, sok élménnyel, emlékekkel lett gazdagabb, sőt elhatároztuk, hogy nem várjuk meg a jövő nyarat, év közben is rendszeresen szervezünk programokat, kisebb-nagyobb kiruccanásokat. Ja, és mi lesz a több száz kilométerrel, az ezres csúcsokkal és a reggeltől estig való pedálozással? Nagyon érik már egy ilyen túra terve is! Ki tudja? Talán jövőre... Veszélka Tamás, beosztott lelkész

"A szeretet nem cselekszik éktelenül, nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója fel a gonoszt."

(I. Korintus 13,5)

Hittantábor

Istennek legyen hála, az elmúlt években az összes tábort kinőttük, így egy új helyszínt kellett keresnünk az ideai hittan táborhoz. Balatonfűzfő református templomának kertje és az ottani hangulatos kis faházak kínálták magukat, bár a mintegy 56 fő már itt is a "teltházat" jelentett. Gyülekezetünk alsós hittanosi (3. osztálytól) a konfirmandus fiatalok korosztályáig vettek részt a színes programokkal tarkított héten. Mint minden évben, most is naponkénti áhítatok, sok-sok éneklés, beszélgetés, vetélkedők, szabadtéri játékok, kézműves foglalkozások hívogattak a közös elcsendesedésre, a vidám kikapcsolódásra. Természetesen a Balaton közelsége kínálta a strandolás lehetőségét, bobozni is elmentünk a közeli pályára - reggeltől estig volt mit tenni. Új barátságok születtek, sok szép élménnyel lettünk gazdagabbak, s talán egy kicsit mindannyian közelebb kerültünk egymáshoz és életünk Urához, akinek halát adunk, hogy kisebb-nagyobb balesetek mellett is megőrizt minket, vigyázott ránk.

Köszönet mindazoknak, akik segítettek a tábor lebonyolításában: Dulai Teréz tanárnőnek, Veszélka Anikónak, Bíró Krisztina főiskolás hallgatónak, Sobják Orsinak és Fekete Lilinek! Találkozzunk évközből a hittan órákon, hogy Isten folytathassa bennünk az Ő áldott munkáját!

V. T.

"Bizony, bizony mondom néktek, ha valaki megtartja az én beszédemet, nem lát halált soha örökké."

(János 8,51)

Jelige

Folyóirat hítről és életről
fiataloknak, kortalanoknak

Megjelenik a Fialok Krisztusért Magyarország Alapítvány
gondozásában 2-3 havonta

Ára: 300 Ft
www.jelige.hu

Nemrégiben vehettük kézbe a Jelige folyóirat 31. számát. A Fialok Krisztusért Magyarország Alapítvány 1999-ben azzal a céllal indította útjára az újságot, hogy a kor követelményeinek megfelelő színes, felekezeti magyarázatot adjon ki, elsősorban a középiskolás, egyetemista korosztály számára. A szerkesztőség küldetés-tudatáról a következőket olvashatjuk:

"A Jelige jel akar lenni, hogy lehet másként, Istennel is élni, fiatalon, vidáman, színesen - és szeretne ehhez az élethez ígét, szórakozást, tartalmas időtöltést biztosítani."

A magazint lapozgató -sokat tapasztalt- keresztény első látásra gyanakodva vizsgálhatja az újságot. Kiváló minőségű papír, jó fotók, divatos, mégis visszafogott képszerkesztés, felkapott témák: csapdát sejtetnek. És nem! Az előnyös külső valós értéket takar. Keresztény újságírók írásaikon, riportjaikon keresztül tesznek bizonyosságot Jézus Krisztusról. Hívóként szólnak zenéről, könyvről, filmről. Bemutatnak keresztény fiatalokat, ebben a számban egy játékprogram-tervezőt, egy misszionáriust, valamint egy restaurátort ismerhetünk meg. Általában nagyító alá helyeznek egy-egy aktuális témát, jelen esetben Júdás alakját, Júdás újonnan elő-kerül evangéliumát, a Judas Priest zenekart és a Jézus Krisztus szupersztár Júdás figuráját. Szóba kerül az árulás, de egy másik rovatban az üdvösség fogalma is. Mint általában a hasonló tematikájú periodikák, a Jelige sem hagyja érintetlenül a természetet, "Isten Legfurcsább Teremtései" közül a kacsacsőrű emlős valóban különös életmódjával ismerkedhetünk meg.

A címdalol olvashatjuk, hogy nem-csak fiataloknak, hanem kortalanoknak is íródott az újság. Mégis úgy érzem, hogy a Jelige figyelemfelkeltő, ismeretterjesztő írásai életmodellt kereső és pályaválasztás előtt álló fiataloknak üzeni, hogyan lehet Jézus Krisztussal teljes életet élni a 21. században. A feldobott témákban nem merülhetünk el túl mélyen, az egy-egy érdekes szakmát művelő fiatalokkal készült interjúkban háttérbe szorulnak a szakmai kérdések, a riporterek elsősorban a megkérdozettek hitéletére kíváncsiak.

A szerkesztőség küldetés-tudata lépten-nyomon tetten érhető, a magazin minden írása támpontot adhat a bizonyosságot kereső fiataloknak.

Berényi Mariann

Szentendrei Református Hírlevél

Kiadja: az egyházközösség - Cím: 2000 Szentendre Rákóczi út 14.
Telefon: 06 26 310-524 - Felelős kiadó: dr. P. Tóth Béla
Főszerkesztő: Jámborné Benkei Ildikó (E-mail: jambor@limar.hu)
Nyomda: D'sign Kft Fv.: Kádár Péter (dsign2@dunakanyar.net)

A kiadványunkban megjelenő cikkek, írások nem feltétlenül fedik mindenben a szerkesztőség véleményét, hanem elsősorban azok szerzőinek gondolatait tükrözik.

Friss tinta!

[mai gyerekversek]
Takács Mari illusztrációival

Nincs kedvesebb meglepetés, amikor a nagy költők tudatosan vagy véletlenül, esetleg stílusgyakorlatból gyerekverseket írnak. Petőfi, Arany, Kosztolányi, Áprily, Weöres, Nemes Nagy Ágnes rímei, szójátékai életünk végéig elkísérnek bennünket, verseikkel együtt már gyermekként fülünkbe ragadhatnak egy-egy korszak lírai attitűdjei. Minden generáció találkozhat olyan gyerekeknek szóló kiadványokkal, amelyek csemetéinket alsóbb rendű emberi lényként kezelik: erőltetett rímeket, gügyögő gagyogást, didaktikus eszenciákat szánnak a legkisebbnek.

Weöres Sándor szavait idézve, az igazi gyerekvers *"elsődleges rácsodálkozás valamilyen látványra, élményre, hangra; nemcsak tartalmilag: zeneileg, képileg, ösztönileg, minden ízében az. Az igazi gyerekvers nem úgy nevel, hogy kabát-ujjánál megragadja a gyereket, s okít, magyaráz, nincs menekvés, hanem úgy, hogy az élményt nagy erővel látatja meg, átadja a gyerekeknek"*.

Az elmúlt húsz esztendő költészete visszhangozza a magyar nyelvet és társadalmat ért kihívásokat, ezekre adott válaszokat. A versek formájának, stílusának és tartalmának lüktető változása a gyermekekhez szóló költeményekben is előbukkan. Tavaly jelent meg az a versantológia, amely kortárs költészet "friss tintával" írt gyerekverseiből válogat. A 38 költő száznál is több alkotása között tíz tematikus fejezet "vág cifra rendet". A mondókákat felölelő ciklus után az időegységek, természeti jelenségek világába léphetünk. Az állatokról verselő [marhaságok]-at a családi és az óvodai életet mindennapos gondjai, örömei követik "svéd stílusban". Kántálhatunk még halandzsaverseket, verses meséket és egy csokornyit altatódal közül választhatjuk ki este a legeslegutolsót... Az antológiában szereplő költők közül Lackfi János, Petőcz András, Szilágyi Ákos, Tóth Krisztina, Varró Dániel nevével rendszeresen találkozhatunk a gyerekkönyvesboltokban. A kötet szerkesztői nem feledkeztek meg a határon túli líráról sem. Az erdélyi költészetet Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc, Visky András, a felvidékit Barak László, a vajdaságit Tolnai Ottó képviseli. Elismert költőink közül Oravec Imre, Tandori Dezső, Jónás Tamás, Kukorelly Endre (és még sokan mások) tollából olvashatunk - többnyire - jó verseket.

Nem maradhattak ki persze Gryllus Vilmos klasszikusai és a gyermek-pszichológus Ranschburg Jenő lelkünk rejtett zugait megmozgató alkotásai sem.

Mi az, ami a sokféle költő százféle stílusú, témájú versét egybe fonja, összefűzi?

Aki a kötetet kézbe veszi, egyből látja a választ: Takács Mari illusztrációi fantasztikus képi világot varázsolnak elénk. Az egy-egy oldalon is eltérő technikával készült illusztráció egyszerre abszurd és absztrakt, színes és fekete-fehér, nosztalgikus és mai, játékos és játékosra ösztönző.

A kötetet lapozgató felnőtt és gyermek egyszerre részesül értelmi, érzelmi és érzéki töltésben: szívünk és eszünk, szemünk és fülünk együtt örül.

Csimota Kiadó és a Pozsonyi Pagony közös kiadás
Budapest, 2005, 159 oldal, 2590 Ft.

B. M.

Újbor és Reformáció ünnepe

Újborért való hálaadás alkalmára október 29-én vasárnap tartunk úrvacsoraosztást **de. 8 és 10 órakor**.

Előtte **okt. 25-27-ig** (szerda-csütörtök-péntek) lesznek bűnbánati alkalmak **este 7 órakor**.

Reformáció emlékünnepe **október 31-én** kedden **este 6 órakor** lesz az evangélikus templomban.

"Nem etikus, de törvényes"

Ez a különös ellentétpár az utóbbi másfél évtizedben terjedt el - a mai magyar valóság nagyobb "dicsőségére". Így minősítik, amikor a közélet egynemely szereplője nem jár egészen egyenes úton. A törvényt ugyan nem sérti, de erkölcsileg nem teljesen feddhetetlen, amit tesz, előnyhöz juttatva ezáltal magát vagy másokat. Ez a megfogalmazás azt sugallja, hogy lenne egyfelől a törvény, amely mindenki számára nézve kötelező, de léteznek mellette kiskapuk, s lenne másfelől az etika, amely nem helyesli ezek használatát, tehát szigorúbb mérce a törvényénél, ez azonban az ember magánügye. Afféle luxus a finom lelkűek, a "kényes gyomrúak" számára.

Krisztus nem így beszél a törvény és az ember belső erkölcsének viszonyáról. *"Hallottátok, hogy megmondatott a régieknek: Ne öl! [...] Én pedig azt mondom nektek, hogy aki haragszik atyjafára, méltó arra, hogy ítélkezzenek felette. [...] Hallottátok, hogy megmondatott: Ne paráználkodj! Én pedig azt mondom nektek: aki kívánsággal tekint egy asszonyra, már paráznaságot követett el vele szívében. [...] Hallottátok, hogy megmondatott: Szeresd felebarátodat és gyűlöld ellenségedet. Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket [...]"*

Megváltónk tehát arra tanít, hogy a belső parancs jóval szigorúbb a külső törvényénél. A törvény megtartása ("betöltése") csupán természetes következménye a hívő életnek, hiszen az sokkal többet kíván meg a Krisztust követő embertől: *"Legyetek tökéletesek, mint ahogy mennyei Atyátok tökéletes".*

"Kemény beszéd ez" - mondanánk szívesen a tanítványokkal. - *"Miert kér tőlünk a mi Urunk lehetetlent?"* A saját érdekünkben. S nem lehetetlent kér, csupán az egyetlen helyes irányt jelöli meg számunkra, hiszen pontosan tudja, milyen gyarlóak és esendőek vagyunk. De vajon mi is tudjuk ezt magunkról? Nagy általánosságban, vagy egy-egy égetően aktuális eset kapcsán nyilván igen. Mégis - ijesztően tanulságos olykor számbavenni, hányszor vétünk az etika belső parancsa ellen, még ha a "törvényes keretek" között maradunk is. Igazi odafigyelés és önfeláldozó szeretet helyett csak a kötelező figyelmesség. Elhallgatott adóforintok, minimálbéren bejelentett vállalkozók. Tisztességes, minden lézében becsülettel elvégzett munka helyett egy kis lazítás és "gányolás". Bajbajutott embertársaink iránti mély részvét és állhatatos imádkozás helyett kegyes szólamok. Cinkos összekacsintás egymás apró kis vétkei fölött, hisz "emberek vagyunk". Közönyös, tétlen szemhunyas a rossz láttán, ahelyett, hogy felemelnénk a szavunkat, mások érdekében is. Nem folytatom. A listát úgyis mindenki csak saját maga állíthatja össze.

Egyszerű, szinte buta kis példával folytatom. Van egy barátom, aki mindig előre megváltja a kiegészítő HÉV-jegyét, akkor is, ha azt a vonaton is megtehetné, jogszerűen. Nem akar egyetlen forinttal sem adósa maradni a - mások által oly sokat szidott - BKV-nek, akkor sem, ha netán nem jön a kalauz. Nagyon szeretem és becsülöm őt, ezért az apróságért is.

Sokakban felmerülhet, hogy a mostani cudar világban nem lehetünk az élet minden területén ennyire aggályosan erkölcsösek. Különben balekakká válunk, éhen veszünk, keresztyültipornak rajtunk. Elegendő, ha a "nagy dolgokban" tartjuk magunkat a krisztusi elvekhez, de a mindennapokban nélkülözhetetlen egy kis szemfülesség. Attól tartok azonban, hogy nincs elvi különbség a "nagy és kis dolgok" között. Vajon nem válik-e nevetségessé az a számonkérő, aki átkot mond a milliárdos sikkasztások és csalások elkövetőire, de kicsiben ő maga is ügyeskedett, s - még ha csak a megélhetéshez szükséges keveset is - de a "szürke gazdaságban" szerezte jövedelme egy részét. Ha efféle kérdésekben engedelményeket teszünk saját magunknak - még ha megítélésünk szerint csupán kicsi is az az engedelmény -korhadásnak, pusztulásnak indulhat erkölcsi érzékünk, s nem tudhatjuk, mi lesz ennek az eróziónak a vége.

Korrup, megrendült erkölcsű társadalomban élünk. A lassú javulás egyetlen útja - hitem szerint - az alulról jövő kezdeményezés.

Ha ki-ki rendet tart, a saját portáján, s a maga, családja, kisebb közössége körében feddhetetlenül él és dolgozik, s hű marad a "kevesen is". Fokozódhat a korrupció elleni harc, felállíthatnak új hivatalokat és nyomozóirodákat, szigoríthatják a törvényeket - az egyetlen, eredményes "felülről jövő kezdeményezés" csak az Isten Szentlelkétől származhat.

Egyetlen kérdést kell még megválaszolnom: miféle hasznunk van abból, ha az árral szemben úszva, kínkeservesen is megpróbálunk megmaradni tisztának. Tülvilági jutalom az evilági küszködésért? Két magyar költő igen hasonló válaszára még akkor is érdemes odafigyelni, ha nem a hívő ember álláspontjából szólnak a kérdéshez. *"Inkább egyenek meg a férgek / Minthogy a férget megegyem."* (Karinthy Frigyes: "Struggle for Life"). *"Mért legyek én tisztességes? Kiterítenek úgyis! / Mért ne legyek tisztességes! Kiterítenek úgyis."* (József Attila: Két hexameter).

Komor, de felemelő képek ezek, amelyek azt sugallják: az élet vesztés csata, melynek végén a halál áll, de akkor is jobb a tisztességben töltött élet, mint a becstelen. Krisztusra tekintve ennél talán többet is mondhatunk. Urunk azért kéri rajtunk számon a lelki higiénia, mert a tisztasággal akar megajándékozni. Mert csak így élhetünk jókedvű, örömteli, másokra is kisugárzó, áldott életet. A tisztának megőrzött élet jutalma önmagában van, hiszen *"ujjongás és győzelem hangja zeng az igaznak sátraiban"*.

Farkas Zoltán

Fájt a szívünk, amikor tavaly és idén azt láttuk, hogy a templom udvarán álló évszázados hársfa fokozatosan és visszavonhatatlanul kiszárad.

Mindent megpróbáltunk a megmentésére, de sikertelenül.

Nem maradt más, az életveszély elhárítására ki kellett vágunk.

Sokszázezer forintos természetbeni adományt adtak azok a férfi testvérek (Csonka Kálmán, dr. Farkas Zoltán, Sinóros Szabó Buda, Veszelka Tamás, Virág Zoltán), akik vállalták kivágását idén júniusban. A helyére még az idén új hársfát ültetünk!

"Azért jött az embernek Fia, hogy megkeresse és megtartsa, ami elveszett."

(Lukács 19,10)

Bemutatkoznak presbitereink

Gyülekezetünk 24 előjárója folyamatosan mutatkozik be lapunk hasábjain.

Csonka Kálmánné nyugdíjas vagyok.

Férjemmel tíz éve költöztünk Szentendrére, leányoméék két unokánkkal szintén itt élnek.

Sokat segített beilleszkedésünkben a gyülekezet.

Nem csak hogy szeretettel fogadtak, de igazi barátokat is kaptunk. Az évek során egyre fontosabb lett számunkra a közösség élete, amelyben férjem is sokat segít.

Megtiszteltetésnek érzem a presbiteri szolgálatra való elhívást.

Fontos számomra, hogy ennek vállalásában és teljesítésében családom is támogat. Ezúton is köszönöm a gyülekezet bizalmát. Istenbe vetett hittel és alázattal szeretném szolgálni ezt a kedves, befogadó gyülekezetet.

Az ő áldása és békéje kísérje közösség-vállalásunkat! A Kaptató utcában lakunk.

Dr. Tar Erzsébet belgyógyász orvos vagyok.

Harminc éve lakom Szentendrén, tíz éve idős édesanyám is velem él. Azelőtt édesanyám lakóhelyén voltam egyháztag, itt pedig 1998 óta. A szentendrei gyülekezetnek 2005 őszén lettem presbitere, úgyhogy jelenleg még tanuló vagyok. "A kegyelmi ajándékok között különbségek vannak, de ugyanaz a Lélek. Különbségek vannak a szolgálatokban is, de ugyanaz az Úr." A Széchenyi téren lakunk.

Óradnai Sándorné, sz. Mészáros Mária vagyok.

979 óta élünk Szentendrén férjemmel, azóta már két felnőtt gyermekünkkel és három unokánkkal. Református vallású, erős hitben járó keresztyén családba születtem. Szüleimmel együtt a bibliaolvasás, közös zsoltáréneklés természetes elfoglaltság és öröm forrása volt. Nagyon örülök, hogy tagja lehetek a szentendrei református gyülekezetnek.

Istentiszteleteinken hétről-hétre magas színvonalú prédikációt

hallgathatunk, olyan lelki töltést, épülést kapunk, amit minden alkalommal hálással megköszönök az Úrnak. Áldást kérve az igehirdetőkre és ránk, hogy nyitott szívvel, füllel legyünk az Ige meghallására, befogadására. Így hitünkben megerősödve vidáman győzünk az életben adódó nehézségeken. A kezdetektől elkötelezett híve voltam a Református Gimnázium indításának. Boldog vagyok, hogy a sok küzdelem után, Isten segítségével ilyen csodálatos Intézmény jöhetett létre gyermekeink, unokáink számára. Égetően fontosnak tartom, hogy az iskola a tanításon kívül hitbeli, erkölcsi nevelést is adjon a gyerekeknek, az ifjúságnak. Presbiterként második ciklusomat töltöm. A Ref. Gimnázium számvizsgáló bizottságában pénzügyi ellenőrzési munkával szolgállok. Azon kívül szívesen segítek mindig és mindenütt, ahol szükség van rá. A Bükkösparton lakunk.

Pungor Lászlóné vagyok, a helyi papírgyár könyvelési osztályán dolgozom.

1951-ben születtem, a felvidéki Zselizből származom.

Huszonhárom éve élünk Szentendrén, házasságkötésem révén kerültem Magyarországra. Két fiúunk született, mind a ketten gyülekezetünkben konfirmáltak. Egyik mémök, másik faipari technikus.

Igyekeztem nekik azt a hitet átadni, amit én is otthonról hoztam, szüleimtől kaptam. Arra neveltem őket, hogy vallásukhoz

ragaszkodjanak és éljenek valóban annak tanítása szerint. Igazi öröm és megtiszteltetés számomra a presbiteri feladat. Szeretnék jó sáfára lenni az én Uramnak, és a rám bízott feladatokat felelős szeretettel elvégezve másokat is a keskeny útra vonzani. Ma nagy szükség van az Isten dolgaiban buzgólkodókra úgy a családban, mint a munkahelyen. A gyülekezetben a diakóniai szolgálat területén szeretném magamat hasznossá tenni. A Móricz Zsigmond utcában lakunk.

Varga Lászlóné vagyok, nyugdíjas banktisztviselő.

1937 március 10-én születtem, és Szentendrén jártam a református elemi és polgári iskolába.

Az ELTE magyar-könyvtár szakán öt félévet végeztem. Tíz évig honvédségi könyvtáros, majd 29 évig a szentendrei OTP munkatársa ill. vezető-helyettese voltam.

Kötődésem a református egyházhoz négy éves koromban kezdődött, amikor szüleim először elvittek a templomba. Itt konfirmáltam, itt volt az esküvőm, gyermekeimet hittanra járattam.

Hítemet mindig megvallottam, akkor is, amikor ez nem volt igazán előny. Harmadik ciklusban vállaltam most presbiterséget, mert ahol szükség van a segítségemre, tevékenykedem. Tagja vagyok az asszonykörnek és a misszió-diakóniai bizottságnak. Amíg szükség van munkámra, örömmel vállalom. A Kálvária úton lakunk.

"Aki ismeri az én parancsolataimat és megtartja azokat, az szeret engem."

(Ján. 14,21)